

Postupak za europski platni nalog

Par oglednih predmeta¹

Prof. Xandra Kramer, Sveučilište Erasmus u Rotterdamu

Sadržaj

Scenarij predmeta I	2
Pitanja za predmet I.....	2
Odgovori za predmet I.	4
Scenarij predmeta II	10
Pitanja za predmet II	10
Odgovori za predmet II.....	12
Metodološki savjeti	15
Ciljevi izobrazbe i pristup	15
Izvori	15

Sufinancirano sredstvima Europske unije iz programa Pravosuđe za razdoblje 2014.-2020.

¹ Sastavljeno u okviru projekta „Bolja primjena europskim prekograničnih postupaka: pravni i jezični seminari za službenike u pravosuđu diljem Europe“, Sporazum od dodjeli bespovratnih sredstava broj: 806998.

Scenarij predmeta I.

OneWeb GmbH je društvo sa sjedištem u Innsbrucku u Austriji, a bavi se pružanjem internetskih usluga kao što su mrežno udomljavanje, pohrana u oblaku i mrežno održavanje. Svoju široku lepezu usluga pruža kako poslovnim, tako i privatnim korisnicima, ali većinom se radi o malim poduzećima. U prosincu 2018. OneWeb je sklopio ugovor s tvrtkom Galicia Turismo LLC, malom turističkom agencijom sa sjedištem u Vigu u Španjolskoj.

Ugovor je sklopljen preko mrežne stranice OneWeba, na kojoj tvrtka oglašava svoje usluge i omogućuje sklapanje ugovora u elektroničkom obliku. Da bi se sklopio ugovor, potrebno je pritisnuti mišem na polje „prihvaćam uvjete“, koje sadrži poveznicu na uvjete pružanja usluga. Tim uvjetima je, među ostalim, predviđeno da će „u slučaju spora proisteklog iz ovog ugovora ili u vezi s njime isključivu nadležnost (...) imati sudovi u Innsbrucku u Austriji“.

Budući da Galicia Turismo ni nakon više opomena nije podmirila dva dospjela računa (u ukupnom iznosu od 4 979 eura), OneWeb odlučio je raskinuti ugovor te je o tome obavijestio Galiciju Turismo. OneWe potražuje navedeni iznos računa, kao i iznos od 1 500 eura na ime naknade za raskid predviđene ugovorom. K tome, kani tražiti i naknadu troškova postupka.

Pitanja za predmet I.

1. Koji su europski postupci na raspolaganju u slučaju prekograničnih novčanih tražbina?
2. a) Koji je postupak najprikladniji u ovom predmetu? Pri davanju odgovora povedite računa o području primjene postupka za europski platni nalog.
 - b) Bi li OneWeb, sad kad je morao raskinuti ugovor, mogao posegnuti za europskim postupkom za sporove male vrijednosti kako bi tražio naknadu štete za izmaklu dobit?
 - c) Pretpostavimo da OneWeb pokreće postupak u Austriji i da bi želio iskoristiti austrijski *Mahnverfahren*, domaći postupak za naplatu duga. Je li to moguće?
 - d) Koje su ključne razlike u primjeni postupka za europski platni nalog i domaćeg postupka?
 - e) Bi li postupak za europski platni nalog bio na raspolaganju da OneWeb ima sjedište u Švicarskoj, uz pretpostavku da su sve ostale okolnosti predmeta i dalje iste, pa tako i sporazum o izboru nadležnog suda?
3. Vratimo li se na prvotni scenarij i pretpostavimo li da OneWeb želi podnijeti zahtjev za europski platni nalog, koji će sud ili sudovi biti nadležni za tu tražbinu?

Zadatak: U kojim je državama članicama vođenje postupka za europski platni nalog povjereno točno određenom sudu ili sudovima?

4. Je li OneWebu potrebno pravno zastupanje da bi podnio zahtjev za europski platni nalog?
5. Pretpostavimo da OneWeb predaje zahtjev austrijskom sudu. Kako je zahtjev potrebno predati i, točnije, može li se to obaviti u elektroničkom obliku?
6. Mora li OneWeb u svom zahtjevu:
 - a) navesti temelj za pokretanje postupka?
 - b) navesti troškove i kamatu koje potražuje?
 - c) priložiti dokaze kojima potkrepljuje tražbinu?
7. Može li austrijski sud u vezi s tražbinom zahtijevati informacije predviđene austrijskim pravom?
8. Mora li sud ili neko drugo nadležno tijelo dostaviti obrazac A zahtjeva društvu Galicia Turismo?
9. Može li sud odbiti zahtjev u slučaju da u obrascu zahtjeva nema informacije o temelju za pokretanja postupka ili opisa dokaza?

Alternativni scenarij: Pretpostavimo da je ugovor sklopljen s g. Gonzalezom, privatnim korisnikom s prebivalištem u Vigu u Španjolskoj, a predmet mu je usluga udomljavanja i održavanja privatnih mrežnih stranica.

10. Mora li sud ispitati je li, s obzirom na razmjerno malu vrijednost ugovora, ugovorna kazna od 1 500 eura u slučaju zakašnjelog plaćanja nepoštena u smislu Direktive o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima?

Odgovori za predmet I.

1. Koji su europski postupci na raspolaganju u slučaju prekograničnih novčanih tražbina? To su postupak za europski platni nalog (Uredba br.1896/2006) i europski postupak za sporove male vrijednosti (Uredba br. 861/2007), koji su izmijenjeni Uredbom br. 2015/2421. Potonjom Uredbom izmijenjeni su članak 17. te članci 30. i 31. Uredbe o PEPN-u, a na snagu je stupila 14. srpnja 2017. Ti postupci zamišljeni su kako bi se pojednostavilo i ubrzalo vođenje parnica i smanjili troškovi naplate malih ili nespornih tražbina, a njihovim se uvođenjem ukida egzekvatura za potrebe izvršenja (vidjeti članak 1. PEPN-a i EPSMV-a). Oba su na raspolaganju za naplatu prekograničnih tražbina u građanskim i trgovačkim stvarima te predstavljaju neobvezno dodatno sredstvo uz već postojeće domaće postupke (vidjeti članke 1., 2. i 3. Uredbe o PEPN-u odnosno EPSMV-u). Ovdje se radi o trgovačkoj stvari, tako da predmet nije izuzet od primjene Uredaba (članak 2. stavak 2.). Dvije ključne razlike su sljedeće:

(1) PEPN ne podliježe ograničenju novčanog iznosa, dok se EPSMV primjenjuje na novčane iznose koji ne prelaze 5 000 eura (članak 2. stavak 1. EPSMV-a), što bi u načelu isključilo njegovu primjenu na tražbinu iz našeg predmeta.

(2) PEPN se primjenjuje samo na nesporne novčane tražbine (članak 1. PEPN-a), dok se EPSMV primjenjuje i na sporne i na nesporne tražbine.

„Čarobnjak“ za pomoć u odlučivanju o tome koji su postupci na raspolaganju dostupan je na portalu e-pravosuđa na https://e-justice.europa.eu/content_dynamic_forms-155-en.do.

Odredbe Uredaba obvezujuće su i domaćim pravom ne mogu se nametati stroži zahtjevi (vidjeti Predmet C-215/11, *Iwona Szyrocka protiv SiGer Technologie GmbH*, ECLI:EU:C:2012:794 u vezi s PEPN-om, ali isto vrijedi i za EPSMV). No domaće pravo igra ulogu u slučaju pitanja koja nisu uređena odredbama EPSMV-a ili PEPN-a (vidjeti članak 26. PEPN-a i članak 19. EPSMV-a).

Treći jedinstveni europski postupak je onaj za europski nalog za blokadu računa (ENBR), kojim se predviđaju zaštitne mjere (zapljenjena bankovnih računa) kako bi se osiguralo izvršenje.

2. a) Koji je postupak najprikladniji u ovom predmetu? Ukupni iznos tražbine je 6 479 eura bez troškova i kamata. To bi ga u načelu izuzelo od primjene europskog postupka za tražbine male vrijednosti, koji se primjenjuje na tražbine čija vrijednost, ne računajući kamatu, troškove naknade, ne prelazi 5 000 eura u trenutku kada nadležni sud zaprimi obrazac zahtjeva (članak 2. EPSMV-a). OneWeb bi mogao odustati od potraživanja ugovorne kazne od 1 500 eura i tako osigurati da iznos tražbine bude ispod gornje granice za primjenu postupka za sporove male vrijednosti.

Uputnije bi mu bilo posegnuti za postupkom za europski platni nalog, iako će to biti moguće jedino ako Galicia Turismo ne ospori tražbinu ulaganjem prigovora u skladu s člankom 16. PEPN-a.

Područje primjene

Što se tiče područja primjene Uredbe o PEPN-u, potrebno je razmotriti sljedeća pitanja.

U smislu članaka 2., 3. i 4. Uredbe, važni su sljedeći elementi:

- Članak 2. stavak 1.: „Ova Uredba se primjenjuje na **građanske i trgovačke stvari u prekograničnim slučajevima**, bez obzira na prirodu suda. Uredba ne obuhvaća porezne, carinske ili upravne stvari ili odgovornost država za postupke i propuste u provođenju javnih ovlasti (*acta iure imperii*).“
- U članku 2. stavku 2. navode se izuzeća od primjene.

Građanske i trgovačke stvari: Ovaj pojam treba tumačiti autonomno u skladu sa sudskom praksom Suda EU-a (vidjeti Predmet C-29/76, *LTU protiv Eurocontrola*, ECLI:EU:C:1976:137 i, u novije vrijeme, Predmet C-551/15, *Pula Parking d.o.o. protiv Svena Klaus Tederahna*, ECLI:EU:C:2017:193). U našem predmetu nedvojbeno je da se radi o trgovačkoj stvari. K tome, u njemu se ne primjenjuje nijedno od izuzeća iz članka 2. stavka 2. Riječ je o običnom ugovoru u pružanju usluga između dviju poslovnih stranaka.

Prekogranični predmeti: Ovaj pojam pobliže je određen u članku 3. koji glasi: „Za potrebe ove Uredbe prekogranični slučaj je onaj u kojem barem jedna strana ima domicil u državi članici koja nije država članica u kojoj se nalazi sud pred kojim je pokrenut postupak.“ Domicil valja odrediti u skladu sa sadašnjim člancima 62. i 63. Uredbe Bruxelles I. (preinačene) (br. 1215/2012) (stavak 2.; izvorni tekst počiva na člancima 50. i 60. stare Uredbe 44/2001). Mjerodavni trenutak za utvrđivanje radi li se o prekograničnom slučaju je onaj u kojem je podnesen zahtjev za EPN (stavak 3.). U našem predmetu spomenuti je uvjet ispunjen jer stranke imaju sjedišta u različitim državama (Austrija i Španjolska), što znači da će nadležni sud – koji valja odrediti na temelju Uredbe Bruxelles I. (preinačene) – u svakom slučaju biti sud države različite od one u kojoj jedna njih ima domicil ili uobičajeno boravište.

Vremenski i zemljopisni opseg primjene: Uredba se primjenjuje od 12. prosinca 2008. u slučaju tužbenih zahtjeva podnesenih nakon tog datuma (članak 33. PEPN-a). Ponešto je izmijenjena Uredbom br. 2015/2421 koja se primjenjuje od 14. srpnja 2017., no to se tiče samo članaka 17., 30. i 31. Uredbe o PEPN-u.

Uredba se ne primjenjuje u Danskoj (točka 32. preambule), pa se Danska ne smatra državom članicom u smislu Uredbe (vidjeti članak 3. stavak 1.).

Novčane tražbine: Člankom 4. propisano je da se mora raditi o novčanoj tražbini na određeni iznos koji je dospio u vrijeme kada je podnesen zahtjev. U našem predmetu taj uvjet je ispunjen jer je riječ o određenom iznosu koji je dospio na naplatu. Troškovi i kamata koji se potražuju morat će se navesti u obrascu A zahtjeva.

b) Bi li OneWeb, sad kad je morao raskinuti ugovor, mogao posegnuti za europskim postupkom za sporove male vrijednosti kako bi tražio naknadu štete za izmaklu dobit? Budući da nema nikakvoga praga, u načelu može potraživati svaki iznos povezan tražbinom. Obrazac A zahtjeva sadrži poseban dio za ugovorne kazne (vidjeti dio 8. obrasca). Glavnu tražbinu treba opisati u dijelu 6. zahtjeva. Može se postaviti pitanje je li izmakla dobit dovoljno određena, a njezin bi iznos svakako valjalo točno navesti, uključujući obrazloženje

(neplaćanje glavne tražbine). Ugovorna kazna iz dijela 8. uključivala bi kaznu od 1 500 eura predviđenu ugovorom u slučaju da je njegov raskid opravdan zbog toga što ga se Galicia Turismo nije pridržavala time što nije ispunila svoju obvezu plaćanja usluga. Teško je da bi izmakla dobit kao takva zadovoljavala uvjete. Mada sud provodi prilično ograničeno ispitivanje, ako dio tražbine izlazi iz područja primjene ili se inače čini da je očito neosnovan, zahtjev bi trebalo odbiti na temelju članka 8. u vezi s člankom 11.

c) Pretpostavimo da OneWeb pokreće postupak u Austriji i da bi želio iskoristiti austrijski *Mahnverfahren*, domaći postupak za naplatu duga. Je li to moguće? PEPN je neobvezan postupak (baš kao i EPSMV). To je povezano s načelom proporcionalnosti i supsidijarnosti prema pravu EU-a. U članku 1. stavku 2. domaći se postupci izričito spominju u vezi sa tražbinama koje potpadaju pod članak 4. Isto tako, u uvodnoj izjavi 10. jasno se ističe da Uredba služi kao alternativa domaćim postupcima i da se postojeći domaći postupci njome ne zamjenjuju niti ne usklađuju. Stoga bi OneWeb i dalje mogao podnijeti zahtjev za nalog koristeći austrijski *Mahnverfahren* (ili neki drugi domaći postupak). To bi možda učinio zato što taj postupak poznaje ili zbog drugih okolnosti uslijed kojih bi bio skloniji domaćem postupku. Austrijski sud svakako bi morao imati međunarodnu nadležnost, a to ne bi bilo upitno s obzirom na sporazum o izboru nadležnog suda i članak 25. Uredbe Bruxelles I. (preinačene). Određene informacije o domaćem pravnom sustavu i sudovima Austrije dostupne su na portalu e-pravosuđa na sljedećoj stranici: https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-at-en.do?member=1.

d) Koje su ključne razlike u primjeni postupka za europski platni nalog i domaćeg postupka? To ovisi o modalitetima domaćeg postupka, ali s gledišta prekograničnih parnica na prostoru EU-a, prednosti PEPN-a mogle bi proizlaziti iz jednostavnosti i ujednačenosti postupka diljem EU-a, obrazaca dostupnih na svim jezicima EU-a, pravila o dostavi pismena, prijevodima i izvršenju te potpunom ukidanju egzekviture. Na domaći postupak u prekograničnom predmetu primjenjivat će se odredbe Uredbe o dostavi pismena i Uredbe Bruxelles I. (preinačene). Što se tiče izvršenja, u Uredbi Bruxelles I. (preinačenoj) zadržano je više osnova za odbijanje (vidjeti njezin članak 45. odnosno članak 22. PEPN-a (samo proturječnost)).

e) Bi li postupak za europski platni nalog bio na raspolaganju da OneWeb ima sjedište u Švicarskoj, uz pretpostavku da su sve ostale okolnosti predmeta i dalje iste, pa tako i sporazum o izboru nadležnog suda? To što Švicarska nije država članica ne priječi primjenu ove Uredbe kao takve. Mjerodavna je odredba prema kojoj se ona primjenjuje na prekogranične predmete. Ako je odabran austrijski sud (u kojem je slučaju Uredbom Bruxelles I. (preinačenom) predviđena nadležnost tog suda), a Galicia Turismo ima sjedište u Španjolskoj, ovdje se prema članku 3. radi o prekograničnom predmetu (u vezi s time vidjeti i Predmet C-627/17, *ZSE Energia a.s. protiv RG*, ECLI:EU:C:2018:941: pojam „stranke“ uključuje samo one koji u postupku sudjeluju kao tužitelj i tuženik, a ne treće sudionike postupka, s time da domicil moraju imati u državi članici različitoj od one u kojoj je sud koji vodi postupak). Pogledamo li Predmet C-412/98, *Group Josi*, ECLI:EU:C:2000:399, jasno je da u smislu Uredbe Bruxelles I. (preinačene) domicil tužitelja nije bitan.

3. Vratimo li se na prvotni scenarij i pretpostavimo li da OneWeb želi podnijeti zahtjev za europski platni nalog, koji će sud ili sudovi biti nadležni za tu tražbinu? Članak 6. stavak 1. PEPN-a upućuje na Uredbu Bruxelles I. (to upućivanje treba tumačiti kao pozivanje na zadnju inačicu, tj. Preinačenu uredbu br. 1215/2012). Stavak 2. odnosi se na tražbine potrošača i nije bitan za ovaj predmet. Na spomenutu Uredbu upućuje i obrazac A zahtjeva. Najnoviji obrasci, uključujući promjene koja je donijela Uredba o izmjenama br. 2015/2421, dostupni su na portalu e-pravosuđa na sljedećoj stranici: https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order_forms-156-en.do. Dio 3. odnosi se osnove sudske nadležnosti. Tako se točka 12. odnosi na sporazum o izboru nadležnog suda. U našem predmetu sklopljeni ugovor sadrži odredbu o izboru nadležnog suda. To je uređeno člankom 25. Uredbe Bruxelles I. (preinačene). Izbor suda utvrđen je ugovorom, a ugovor sklopljen elektroničkim putem smatra se ugovorom u pisanom obliku (članak. 25.stavak 1. točka (a) u vezi sa stavkom 2.). To se smatra komunikacijom elektroničkim sredstvima koja omogućuje trajni zapis (u Predmetu C-322/14, *Jaouad El Majdoub protiv CarsOnTheWeba*, ECLI:EU:C:2015:334, Sud EU-a to je potvrdio, pod uvjetom da ga je moguće prihvatiti „klikom“, preuzeti i spremati). Time se isključiva nadležnost daje sudu u Austriji, točnije, u Innsbrucku. No države članice mogu odrediti točno određeni sud, a Austrija je to i učinila. Ta je informacija u skladu s člankom 29. dostupna na sljedećoj stranici: https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order-353-at-hr.do?init=true&member=1

Članak 29. stavak 1. točka (a) – Nadležni sudovi

Za zahtjeve za izdavanje europskog platnog naloga nadležan je samo Trgovački sud u Beču (članak 252. stavak 2. austrijskog Zakona o parničnom postupku).

Zadatak: U kojim je državama članicama vođenje postupka za europski platni nalog povjereno točno određenom sudu ili sudovima?

=> Posjetite stranicu portala e-pravosuđa na adresi https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order-353-en.do i pregledajte po svakoj pojedinoj državi članici. *Možda bi bilo zanimljivo porazgovarati o tome zašto su države članice odlučile tako postupiti, npr. je li to zbog učinkovitosti, zašto što je neki sud osobito stručan ili zato što je ujedno nadležan i za domaći postupak za izdavanje platnog naloga.*

4. Je li OneWebu potrebno pravno zastupanje da bi podnio zahtjev za europski platni nalog? Jedna od značajki PEPN-a je ta da pravno zastupanje nije obvezno, bez obzira na vrijednost tražbine na kojoj se zahtjev za platni nalog zasniva (u vezi s time, vidjeti članak 24. PEPN-a). Na to ne utječe ni ono što bi u takvom slučaju bilo propisano domaćim pravilima parničnog postupka, a u tom smislu pravila o pravnom zastupanju usklađena su PEPN-om (a isto vrijedi i za EPSMV). Razlog iz kojeg pravno zastupanje nije obvezno je smanjivanje troškova i pojednostavljivanje pristupa postupku. Stranka se treba rukovoditi standardnim obrascima, propisanim podacima i smjernicama na portalu e-pravosuđa, uključujući dinamičke obrasce koje je moguće ispuniti u elektroničkom obliku. K tome, na portalu e-pravosuđa dostupan je Praktični vodič: https://e-justice.europa.eu/content_order_for_payment_procedures-41-en.do.

5. Pretpostavimo da OneWeb predaje zahtjev austrijskom sudu. Kako je zahtjev potrebno predati i, točnije, može li se to obaviti u elektroničkom obliku?

Člankom 7. stavkom 1. PEPN-a propisano je podnošenje zahtjeva na obrascu A (Prilog I.). U članku 7. stavku 2. nabrajaju se podaci koje treba navesti (na što upućuje i sâm obrazac). Prema članku 7. stavku 5., zahtjev se predaje u papirnatom obliku ili s pomoću bilo kojeg drugog komunikacijskog sredstva koje prihvaća država članica porijekla i koje je na raspolaganju sudu porijekla. U europskim postupcima potiče se uporaba elektroničke komunikacije. Direktiva o elektroničkim potpisima primjenjuje se osim ako ne postoji neki domaći sustav identifikacije (stavak 6.). PEPN državama članicama ne nameće obvezu da omoguće elektroničku predaju zahtjeva (jer je to uvjetovano pravosudnim sustavom i tehnološkim napretkom). Države članice moraju obavijestiti Komisiju o sredstvima koja su na raspolaganju (članak 7. stavak 6.; članak 29. stavak 1. točka (c)), a Komisija je tu informaciju dužna staviti na raspolaganje javnosti (članak 29. stavak 2.).

Pogledamo li portal e-pravosuđa na https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order-353-at-en.do?member=1, za Austriju se navode sljedeće informacije:

Članak 29. stavak 1. točka (c) – Komunikacijska sredstva

U okviru postupka za europski platni nalog podneske je moguće podnijeti u papirnatom obliku ili elektronički, koristeći se WebERV-om (e-pravosuđe). WebERV je u načelu dostupan svim fizičkim i pravnim osobama. Tehnički su preduvjeti za to posjedovanje posebnog računalnog programa i postojanje tijela za slanje. Ažurirani popis tijela za slanje nalazi se na <http://www.edikte.justiz.gv.at/edikte/km/kmhlp05.nsf/all/erv>.

Podnošenje faksom ili e-poštom nije moguće.

6. Mora li OneWeb u svom zahtjevu:

a) navesti temelj za pokretanje postupka? Da (vidjeti članak 7. stavak 2. točku (d)). Tu treba uključiti opis okolnosti na koje se poziva kao na osnovu za tražbinu i kamatu koju potražuje (vidjeti i dio 6. obrasca zahtjeva).

b) navesti troškove i kamatu koje potražuje? Da (vidjeti članak 7. stavak 2. točke (b) i (c), kao i dio 7. i 9. obrasca zahtjeva).

c) priložiti dokaze kojima potkrepljuje tražbinu? Obrazac zahtjeva sadrži opis dokaza (vidjeti članak 7. stavak 2. točku (e) i dio 10. obrasca zahtjeva – pisani dokaz, usmeni dokaz, stručni dokaz, provjera objekta ili lokacije ili ostalo, što treba navesti). Dokaze ne treba prilagati. Prema članku 11. stavku 1. točki (b), ako je tražbina očigledno neosnovana ili (c) ako tužitelj ne pošalje odgovor kako bi obrazac dopunio ili ispravio u slučaju da nije ispunio dio predviđen za dokaze, sud odbija zahtjev.

7. Može li austrijski sud u vezi s tražbinom zahtijevati informacije predviđene austrijskim pravom? Ne, to nije moguće, izuzev onoga što se traži na temelju članka 7. PEPN-a. Ta odredba sadrži iscrpan popis i ne može se zahtijevati ništa drugo što bi bilo predviđeno austrijskim pravom (vidjeti Predmet C-215/11, *Iwona Szyrocka protiv SiGer Technologie GmbH*, ECLI:EU:C:2012:794, u kojem Sud EU-a navodi da se članak 7. „mora

(...) tumačiti na način da iscrpno uređuje uvjete koje zahtjev za europski platni nalog treba ispunjavati“). U tom predmetu poljski je sud prigovorio da tužiteljica nije navela vrijednost predmeta spora iskazanu u poljskoj valuti, kao što je propisano poljskim zakonom kako bi se mogla obračunati naknada za izdavanje zahtjeva. To se prema PEPN-u nije smatralo valjanim zahtjevom.

8. Može li sud odbiti zahtjev u slučaju da u obrascu zahtjeva nema informacije o temelju za pokretanja postupka ili opisa dokaza? Može jer su te stavke propisane člankom 7. No prema članku 9. tužitelju treba pružiti priliku da dopuni ili ispravi zahtjev. U tu svrhu sud se koristi obrascem B (Prilog II.). U praksi se događa da se radi pribavljanja jednostavnijih podataka koji nedostaju pribjegava neformalnim sredstvima, kao što su slanje poruke e-poštom ili telefonski poziv. Čini se da je to u skladu s ciljevima Uredbe. Sud mora odrediti odgovarajući rok za dopunu ili ispravak zahtjeva (vidjeti članak 9. stavak 2.). Sud može odbiti zahtjev jedino kada je tražbina očito neosnovana ili je zahtjev nedopušten.

9. Mora li sud ili neko drugo nadležno tijelo dostaviti obrazac A zahtjeva društvu Galicia Turismo? Ne, PEPN je jednostrani postupak. Nakon što ispita zahtjev u skladu s člankom 8. – a poglavito zadovoljava li uvjete propisane člancima 2., 3., 4., 6. i 7 u pogledu područja primjene, nadležnosti i informacija – te ocijeni je li tražbina po svemu sudeći osnovana, sud mora izdati EPN (vidjeti i članak 12). Sâm EPN treba dostaviti u skladu s člancima 13., 14. i 15., čime počinje teći rok za osporavanje EPN-a.

10. Mora li sud ispitati je li, s obzirom na razmjerno malu vrijednost ugovora, ugovorna kazna od 1 500 eura u slučaju zakašnjelog plaćanja nepoštena u smislu Direktive o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima? U članku 8. kojim se uređuje ispitivanje zahtjeva općenito se ponajprije propisuje ocjena ispunjenosti formalnih uvjeta (vidjeti prethodno pitanje). No sud mora ocijeniti i je li tražbina po svemu sudeći osnovana, a njezin dio koji je tužitelj ovdje istaknuo kao ugovornu kaznu mogao bi kao takav iziskivati posebno ispitivanje. Kad je riječ o Direktivi o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, sudska praksa Suda EU-a jasno upućuje na to da to treba ispitati po službenoj dužnosti. S obzirom na to da se, kako je predviđeno člankom 8., ispitivanje zahtjeva za EPN može provesti automatiziranim postupkom, a u nekim državama članicama zahtjevi se obrađuju elektronički ili bez sudjelovanja suca, tu je prisutna stanovita napetost. U Predmetu C-618/10, *Banco Español de Crédito*, EU:C:2012:349, Sud EU-a morao se baviti jednom (možebitno nepoštenom) odredbom iz potrošačkog ugovora u vezi s domaćim postupkom za izdavanje platnog naloga. Sud koji je uputio zahtjev postavio je i pitanje stajališta prema PEPN-u, ali kako se radilo o domaćem predmetu, Sud EU-a nije odgovorio na to pitanje. Što se tiče domaćeg postupka, Sud EU-a presudio je da sudac (ili zaposlenik suda) mora biti u mogućnosti da, prije izdavanja platnog naloga, po službenoj dužnosti ocijeni je li odredba potrošačkog ugovora poštena. Isto vjerojatno vrijedi i za EPN. To bi možda bilo moguće primjenom članka 10. PEPN-a o izmjenama zahtjeva korištenjem obrasca C (Prilog III.). Sud od tužitelja može zatražiti izmjenu zahtjeva u odnosu na taj dio tražbine.

Scenarij predmeta II.

Pragoboard s.r.o. je društvo sa sjedištem u Pragu u Češkoj, a bavi se proizvodnjom i prodajom elektroničkih uređaja trgovcima na malo diljem Europe. Godine 2017. Pragoboard je s društvom Electromasters BV, sa sjedištem u Rotterdamu u Nizozemskoj, sklopio ugovor o prodaji određene količine elektroničkih uređaja svaka tri mjeseca. Ugovorom je predviđena isporuka elektroničkih uređaja u Rotterdamu, a sadrži i odredbu i izboru nadležnog suda, kojom se u slučaju spora koji proistekne iz ugovora ili u vezi s njime predviđa isključiva nadležnost suda u Pragu.

Početkom listopada 2018. Pragoboard je zamijetio da mu još uvijek nisu podmirena zadnja tri računa u ukupnom iznosu od 854 799,20 eura. Opomenu za plaćanje prvoga računa već je poslao e-poštom mjesec dana ranije, ali Electromasters na nju nije odgovorio. Pragoboard Electromastersu šalje opomenu za sva tri računa. Mjesec dana kasnije Electromasters mu odgovara da je zbog novog administrativnog sustava bilo nekih teškoća s plaćanjem računa, ali da će dva računa biti podmirena do kraja godine, a treći u siječnju. No do konca siječnja nije plaćen niti jedan od računa, pa Pragoboard otkazuje isporuku zakazanu za siječanj. Electromastersu šalje još jednu opomenu i upozorava ga da će raskinuti ugovor i naplatiti mu ugovornu kamatu i troškove ne budu li tri računa podmirena najkasnije do 28. veljače 2019.

Kako mu računi nisu podmireni ni u tom roku, Pragoboard se obraća odvjetniku radi pokretanja sudskog postupka. Odvjetnik mu savjetuje da iskoristi postupak za europski platni nalog. Dana 1. travnja 2019. nadležnom Okružnom sudu u Pragu predan je zahtjev za europski platni nalog. Zahtjev je podnesen za iznos od 854 799,20 eura za račune, uvećan za 3 567,59 eura na ime kamate i 3 945,25 eura na ime troškova postupka, uključujući sudsku pristojbu, odvjetničku naknadu i troškove prevođenja.

Pitanja za predmet II.

1. Pretpostavimo da je uredno ispunjeni obrazac zahtjeva predan dana 1. travnja 2019.

- a) Kada bi sud najkasnije morao izdati europski platni nalog?
- b) Bi li europski platni nalog i dalje bio pravovaljan kada bi ga sud izdao po isteku tog roka?
- c) Kako bi sud morao izdati europski platni nalog?
- d) Kako bi sud morao postupiti po izdavanju naloga?

2. Pretpostavimo da Electromasters želi osporiti europski platni nalog.

- a) U kojem bi roku morao osporiti nalog?
- b) Kako može uložiti prigovor?

Zadatak: Omogućuje li nadležni češki sud ulaganje prigovora u elektroničkom obliku?

3. Kako bi sud morao postupiti u slučaju da zaprimi prigovor?

4. Što bi sud morao učiniti u slučaju da ne zaprimi nikakav (pravodoban) prigovor?

Pretpostavimo da Electromasters nije pravodobno osporio europski platni nalog jer njegov odvjetnik greškom nije poslao prigovor sudu, već Pragoboardovom odvjetniku koji tvrdi da ga je zaprimio po isteku roka za ulaganje prigovora.

5. Predstavlja li to osnovu za preispitivanje prema Uredbi o PEPN-u?

Pretpostavimo da je preispitivanje odbijeno i da Pragoboard traži izvršenje EPN-a.

6. Kako bi Pragoboard morao zatražiti izvršenje?

Zadatak: *Koje jezike nizozemska tijela nadležna za izvršenje prihvaćaju za potrebe platnog naloga i kako je to pitanje uređeno u Francuskoj u slučaju da Electromasters imovinu ima i tamo?*

Odgovori za predmet II.

1. Pretpostavimo da je uredno ispunjeni obrazac zahtjeva predan dana 1. travnja 2019.

a) **Kada bi sud najkasnije morao izdati europski platni nalog?** To pitanje uređeno je člankom 12. PEPN-a, kojim je predviđeno da sud izdaje nalog čim prije, a obično u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva. Drugim riječima, nalog bi morao izdati 30. travnja (ili 1. svibnja). Riječ „obično“ doduše daje stanovitu slobodu, a PEPN ne sadrži dodatne smjernice o pitanju rokova, ali ako je obrazac zahtjeva uredno ispunjen i ako nema izvanrednih okolnosti, EPN bi se morao izdati u naznačenom roku.

b) **Bi li europski platni nalog i dalje bio pravovaljan kada bi ga sud izdao po isteku tog roka?** Da, rok od 30 dana nije presudan. U praksi se redovno događa da nalog bude izdan po isteku tog roka i, premda baš i nije poželjno, to ne umanjuje njegovu pravovaljanost.

c) **Kako bi sud morao izdati europski platni nalog?** Sud se mora koristiti standardnim obrascem E koji je sadržan u Prilogu V. (a dostupan je na https://e-justice.europa.eu/dynform_intro_form_action.do?idTaxonomy=156&plang=hr&init=true&refresh=1). Može biti ga pratiti sudsko rješenje u uobičajenom obliku. Prema članku 12. stavku 2., mora mu se priložiti preslika obrasca zahtjeva, a mora sadržati i pouku iz članka 12. stavka 3.

d) **Kako bi sud morao postupiti po izdavanju naloga?** Sud mora dostaviti nalog u skladu s domaćim pravom i člancima 13., 14. i 15. Zajedno s EPN-om, potrebno je dostaviti i obrazac prigovora (obrazac F). To je bitno kako bi se osiguralo da počne teći rok za ulaganje prigovora. Nepridržavanje te odredbe značilo bi da se članci od 16. do 20. ne primjenjuju (Predmet 119/13, *eco cosmetics*, ECLI:EU:C:2014:2144).

2. Pretpostavimo da Electromasters želi osporiti europski platni nalog.

a) **U kojem bi roku morao osporiti nalog?** Pogledamo li članak 16. stavak 2., riječ je o roku od 32 dana od dostave naloga tuženiku.

b) **Kako može uložiti prigovor?** Prema članku 16. stavku 1., mora se koristiti obrascem F (Prilog VI.). Taj obrazac potrebno je dostaviti tuženiku zajedno s nalogom. Prigovor treba predati sudu koji je izdao nalog. Nije potrebno navoditi razloge (vidjeti članak 16. stavak 3. PEPN-a i obrazac F).

Zadatak: Omogućuje li nadležni češki sud ulaganje prigovora u elektroničkom obliku?

=> Mjerodavne informacije o Češkoj mogu se pronaći na portalu e-pravosuđa na: https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order-353-cz-hr.do?init=true&member=1.

Članak 29. stavak 1. točka (c) – Komunikacijska sredstva

U skladu s člankom 42. Zakona o parničnom postupku prihvatljiva su sljedeća sredstva komunikacije:

- (a) **elektronička pošta s naprednim elektroničkim** potpisom u skladu sa Zakonom o elektroničkom potpisu br. 227/2000, kako je izmijenjen;
- (b) **elektronička pošta bez naprednog elektroničkog potpisa**; te
- (c) faks.

Uz podneske dostavljene sredstvom komunikacije iz točaka b) i c) potrebno je priložiti kopije obrazaca u roku od tri dana. U protivnom, sud neće razmatrati podnesak.

3. Kako bi sud morao postupiti u slučaju da zaprimi prigovor? Ako sud pravodobno zaprimi prigovor u smislu članka 16., postupak se nastavlja u skladu s pravilima redovnog postupka, osim ako tužitelj u obrascu zahtjeva nije izričito naveo da u tom slučaju želi da se postupak okonča (vidjeti članak 17. stavak 1.). Sud prelazi na redovni parnični postupak u skladu s češkim Zakonom o parničnom postupku i o tome obavješćuje tužitelja (vidjeti članak 17. stavak 2. i 3.).

4. Što bi sud morao učiniti u slučaju da ne zaprimi nikakav (pravodoban) prigovor? U tom slučaju sud bez odgađanja proglašava izvršivost EPN-a, pri čemu se koristi obrascem G (Prilog VII.). Sud je dužan potvrditi datum dostave (vidjeti članak 18. stavak 1. PEPN-a. Primjenjuju se formalni uvjeti izvršivosti prema češkom pravu (stavak 2.), a sud tužitelju šalje izvršivi EPN (stavak 3.).

5. Predstavlja li to osnovu za preispitivanje prema Uredbi o PEPN-u? Preispitivanje u izvanrednim slučajevima uređeno je člankom 20., a sudska praska Suda EU-a upućuje na to da tu odredbu treba tumačiti usko. To je očito iz presedanskog predmeta (Predmet 119/13, *eco cosmetics*, ECLI:EU:C:2014:2144), gdje u slučaju u kojem uvjeti dostave iz članaka 13., 14. i 15. nisu zadovoljeni, Sud EU-a te odredbe nije protumačio na način da se odnose na predmetni slučaj, već je presudio da se odredbe o ulaganju prigovora ne primjenjuju i da će se to pitanje u konačnici morati riješiti primjenom nekog domaćeg pravnog sredstva. U našem slučaju, najmjerodavnija presuda Sud-a EU-a je ona u Predmetu C-324/12, *Novontech-Zala kft. protiv Logidata Electronic & Software Entwicklungs GmbH*, ECLI:EU:C:2013:205. U tom predmetu istekao je rok za ulaganje prigovora, a Sud EU-a presudio je sljedeće:

„[N]epridržavanje roka za ulaganje prigovora na europski platni nalog zbog nepažnje tuženikovog zastupnika ne opravdava preispitivanje tog platnog naloga jer nepridržavanje tog roka ne predstavlja izvanrednu okolnost u smislu članka 20. stavka 1. točke (b) niti izvanrednu okolnost u smislu članka 20. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog.“

Slično tome, Okružni sud u Hagu je kao nadležni sud u Nizozemskoj (18. veljače 2018., ECLI:NL:RBDHA:2018:1353) odlučio da se postupanje odvjetnika može pripisati stranci u slučaju kad je prigovor poslan odvjetniku tužitelja (koji tvrdi da taj prigovor nije zaprimio) i zbog toga što obrazac F upućuje tuženika u to gdje treba uložiti prigovor.

6. Kako bi Pragoboard morao zatražiti izvršenje? Prema članku 19. nema nikakve potrebe za proglašavanjem izvršivosti i nema mogućnosti za osporavanje priznavanja. Prema članku 21. izvršenje je uređeno pravom države članice izvršenja, a to bi bilo nizozemsko pravo ako bi se – što je i najizglednije – izvršenje moralo provesti u Nizozemskoj. EPN će biti izvršiv pod istim uvjetima kao i odluka o izvršenju donesena u toj državi članici. Tužitelj će tijelima nadležnim za izvršenje morati dostaviti primjerak EPN-a koji je proglašen izvršivim, a prema potrebi i njegov prijevod. Osnove za odbijanje ograničene su na proturječnost u smislu članka 22.

Zadatak: Koje jezike nizozemska tijela nadležna za izvršenje prihvaćaju za potrebe platnog naloga i kako je to pitanje uređeno u Francuskoj u slučaju da Electromasters imovinu ima i tamo?

NL: https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order-353-nl-en.do?member=1

Članak 29. stavak 1. točka (d) – Prihvaćeni jezici

Članak 8. stavak 2. Zakona o provedbi EPN-a:

2. Europski platni nalog koji je sud u nekoj drugoj državi porijekla proglasio izvršivim izdaje se u skladu s člankom 21. stavkom 2. točkom (b) Uredbe ili u prijevodu na nizozemski jezik.

FR: https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order-353-fr-en.do?member=1

Članak 29. stavak 1. točka (d) – Prihvaćeni jezici

Jezici prihvaćeni prema članku 21. stavku 2. točki(b) su: francuski, engleski, njemački, talijanski i španjolski.

Začudo, Francuska je u tu svrhu odlučila prihvatiti pet jezika!

Metodološki savjeti

Ciljevi izobrazbe i pristup

Cilj je upoznati se s područjem primjene, uvjetima koje zahtjev mora zadovoljiti, ispitivanjem zahtjeva, izdavanjem naloga, dostavom naloga i posljedicama ulaganja prigovora, kao i s izvršenjem europskog platnog naloga. Prvi scenarij predmeta odnosi se na ugovor o pružanju usluga sklopljen između dviju pravnih osoba („B2B“), uz alternativni scenarij za ugovor s privatnim korisnikom, tj. potrošački ugovor. Drugi predmet odnosi se na ugovor o prodaji sklopljen između dviju pravnih osoba („B2B“). U prvom predmetu razmatraju se područje primjene i prvi dio postupka do ispitivanja zahtjeva, uključujući zahtjeve za dopunu, izmjene i mogućnost odbijanja zahtjeva. Drugi predmet bavi se troškovima, izdavanjem naloga, dostavom, preispitivanjem i izvršenjem. Najbolji pristup bio bi podijeliti polaznike na manje skupine koje će raditi na predmetu, pri čemu će imati internetski pristup raznim izvorima, a ponajprije portalu e-pravosuđa. U pitanja i odgovore ugrađeni su najvažniji predmeti Suda EU-a, tako da bi i oni trebali biti dostupni polaznicima.

Izvori

Ključni izvori su:

- Uredba o PEPN-u
- Uredba Bruxelles I. (preinačena)
- Sudska praksa Suda EU-a povezana s tim Uredbama
- Uredba o EPSMV-u (samo za 1. pitanje u predmetu I.)
- Pristup portalu e-pravosuđa